

Mântuitorul lumii neînfricați, rugându-se lui Dumnezeu pentru luminarea prigonitorilor lor și pentru iertarea păcatelor acestora.

Din cele o mie de suflete care alcătuiau turma cea cuvântătoare, Misiunea a pierdut trei sute. Unii dintre ei s-au lepădat de credință, dar alții, două sute douăzeci și doi la număr, au devenit străluciți mărturisitori și mucenici ai Ortodoxiei.

Când s-a aflat vestea despre „Noaptea Sfântului Bartolomeu” din China, evenimentul a stârnit comentarii în presa străină. Ziarul *Adevărul Bisericii*, ziarul oficial al Patriarhiei Constantinopolului, le-a închinat, în ziua de 23 martie 1901, un articol special, la sfârșitul căruia se scria: „Sângele mucenicilor a fost întotdeauna sămânța din care au odrăslit Bisericele lui Hristos în țările păgâne și prin care a sporit viața creștină. Să-L rugăm cu osârdie pe Dumnezeu ca prigoana sângeroasă la care a fost supusă această mlădiță a Ortodoxiei din China să slujească, întâi de toate, ca izvor de neostoită credință și de curaj pentru cei care se nevoiesc cu sinceritate să propovăduiască Evanghelia; și mai apoi, ca temelie pentru viitoarea izbândă a credinței și a Împărăției lui Dumnezeu în China, întru slava și cinsti-

rea Celui care zice: *Se va propovădui Evanghelia aceasta în toată lumea* (Matei 24, 14).”

La scurtă vreme după mucenicirea lor, creștinii ortodocși uciși de Boxeri au fost cinstiți ca sfinți care și-au dat viața pentru Sfânta Ortodoxie. Proslăvirea lor s-a făcut de către Sfântul Sinod al Bisericii Ruse, care a hotărât ca pomenirea Sfinților Mucenici Chinezi să se săvârșească după cum urmează: în ziua de 10/23 iunie (ziua muceniei lor), se va sluji Liturghia cu ectenie pentru cei adormiți, iar în seara din ajun se va face parastas pentru „toți cei schingiuiți și uciși pentru Credința Ortodoxă”; în ziua următoare, 11/24 iunie, se va sluji Liturghia, iar în seara din ajun, se va face priveghere de toată noaptea, cu slujba din Mineiul general pentru mucenicii în sobor.

Sinaxarul celor 222 de mucenici chinezi³⁹

Părintele MITROFAN. Pe numele său chinez Tsi-Chung, s-a născut în 1855, în a zecea zi a celei de-a douăsprezecea luni. Înainte de a ajunge la vârsta de douăzeci de ani, a fost numit în postul de catehet⁴⁰. La douăzeci și cinci de ani, a fost hirotonit preot de către episcopul Japoniei, Nicolae. Și-a pierdut tatăl din fragedă vârstă și a crescut în grija bunicii sale, Ecaterina, și a mamei sale, Marina; mama lui a fost profesoară la o școală de fete. La acea vreme, a trecut prin multe necazuri. Când Arhimandritul Paladie a devenit întâi-stătătorul Misiunii Ortodoxe Ruse pentru a doua oară, acesta l-a însărcinat pe profesorul Juren Long Yuan, să poarte mare grijă de educația lui Mitrofan, ca să-l pregătească pentru o eventuală hirotonire. Mitrofan era un om smerit, foarte prevăzător și liniștit, pașnic și nepătimaș;

³⁹ Articol apărut în 1917, retipărit și îndreptat, potrivit noilor informații, în ediția din 1935 a ziarului oficial *Китайский благовестник* (rus. „Vestitorul Chinez”) al Misiunii Bisericii Ortodoxe Ruse în China.

⁴⁰ Profesor care predă catehismul, adică învățătura de credință (n. ed.).

chiar și atunci când era foarte batjocorit, nu încerca să se îndreptățească. Urmașul Arhimandritului Paladie a fost Arhimandritul Flavian, care mai târziu a devenit Mitropolitul Kievului. Din momentul sosirii sale în Beijing, Arhimandritul Paladie l-a însărcinat pe acesta și pe Long Yuan, să încerce să-l ajute pe Mitrofan să primească ceea ce-i fusese hărăzit, adică preoția. Mitrofan nu se învoia să accepte hirotonirea și refuza mereu, zicând: „Cum ar putea cineva cu atât de puține înzestrări și atât de puțină dragoste să îndrăznească să primească această treaptă înaltă?” Dar prin statornicul îndemn al Arhimandritului Flavian și prin puterea de convingere a profesorului său, Mitrofan s-a supus, deși știa că prin primirea preoției va sfârși rău. Sub îndrumarea Arhimandritului Flavian, Părintele Mitrofan a ajutat mult la traducerea și corectarea cărților de cult în limba chineză. Timp de cincisprezece ani, el l-a slujit neobosit pe Dumnezeu, răbdând multe înjosiri și ocări, atât de la propriul său popor, cât și de la străini, încât i-a fost afectată puțin mintea. La scurtă vreme după aceasta, a petrecut trei ani trăind în afara Misiunii și primind jumătate din salariul pe care îl

avusese. Toată viața lui, Părintele Mitrofan a fost un om milostiv și mulți au profitat de acest lucru.

În anul 1900, în seara zilei de 1 iunie⁴¹, Boxerii au ars clădirile Misiunii. Mulți creștini, ascunzându-se de primejdie, s-au adunat în casa Părintelui Mitrofan. Deși printre ei se aflau și cei care îi doriseră altădată răul, acesta nu i-a izgonit. Văzând că unii erau descumpăniți, i-a întărit, spunând că venise vremea necazurilor de care cu greu vor putea scăpa. El însuși a mers de mai multe ori pe zi să privească cu durere biserica arsă. În ziua de 10 iunie, pe la ceasurile zece seara, soldații și Boxerii au înconjurat locuința Părintelui Mitrofan. La momentul acela se aflau acolo aproape șaptezeci de creștini; cei mai puternici dintre ei au fugit, în timp ce Părintele Mitrofan și mulți alții, mai cu seamă femei și copii, au rămas și au fost schingiuiți. Părintele Mitrofan se afla în curte când Boxerii i-au străpuns pieptul de mai multe ori ca pe un fagure de miere, iar el s-a prăbușit sub un curmal. Vecinii i-au purtat trupul neînsuflețit până la căminul pentru săraci al Misiunii. Mai târziu,

⁴¹ Toate datele sunt socotite după calendarul nou (n. ed.).

Ieromonahul Avraamie a luat trupul Părintelui Mitrofan și, în 1903, în timpul celei dintâi pomeniri a mucenicilor, acesta, împreună cu alții, a fost așezat sub altarul Bisericii Mucenicilor⁴². Pe locul unde a fost chinuit Părintele Mitrofan se află acum o cruce și, la fiecare prăznuire a mucenicilor, are loc o sfântă litanie întru pomenirea lor. De asemenea, majoritatea membrilor familiei Părintelui Mitrofan au primit cununa muceniei: soția sa, Tatiana, din familia Li, și doi fii ai lor, cel mare, Isaia, și mezinul, Ioan. Numai al treilea fiu, mijlociul, Serghei⁴³, care a ajuns mai târziu protoiereu, a supraviețuit martiriului său și al familiei sale.

TATIANA, 44 de ani. Pe 10 iunie, Tatiana a fost salvată de mânia Boxerilor cu ajutorul logodnicei fiului ei Isaia, dar în ziua următoare, 11 iunie, a fost prinsă dimineața și, împreună cu alți nouăsprezece, a fost trimisă în afara porții Andingmen la Xiaoyingfang, în tabăra Boxerilor,

⁴² Biserica Tuturor Sfinților Mucenici din Beijing (n. ed.).

⁴³ Părintele Protoiereu Serghei apare în unele relatări ca fiind mucenicit împreună cu familia sa, dar astăzi se știe că acesta a supraviețuit chinurilor ca să dea mărturie despre acele zile.

și apoi omorâtă prin decapitare, pe locul unde se află acum Triunghiul, un cămin pentru săraci.

ISAIA, 23 de ani, săvârșea serviciul militar la artilerie. Pe 7 iunie, Boxerii l-au omorât prin decapitare pe strada mare din apropierea Porții Pingzemen, fiindcă se știa că era creștin.

IOAN. Avea 7 ani la acea vreme. În seara zilei de 10 iunie, când a fost ucis Părintele Mitrofan, Boxerii i-au spintecat lui Ioan umerii și i-au tăiat degetele de la picioare. Logodnica fratelui său, Isaia, a reușit să-l salveze de la moarte ascunzându-l într-o latrină. Dimineața stătea la intrarea acesteia fără haine și încălțăminte și, când oamenii l-au întrebat dacă îl doare, el a răspuns că nu. Copiii l-au batjocorit numindu-l *èrmáozi*, dar el a răspuns: „Eu cred în Dumnezeu, și nu sunt *èrmáozi*.” Era obișnuit să răspundă astfel, pentru că păgânii îi numeau întotdeauna pe creștini „ucenicii diavolului” (cuvântul *èrmáozi* are acest înțeles). Ioan a cerut apă de la vecini, dar aceștia nu numai că nu i-au dat, ci l-au și alungat. Protasie Chang și Rodion Xu, care nu fuseseră încă botezați, mărturisesc că l-au văzut pe acest băiat cu umerii și picioarele rănite; rănilor aveau trei centimetri adâncime, dar el nu simțea

nicio durere, și, atunci când Boxerii l-au prins din nou, nu i-a fost frică și a mers cu ei în pace. Unui bătrân i-a părut rău pentru el, zicând: „Ce vină are acest băiat? E vina părinților lui că a devenit ucenicul diavolului.” Alții râdeau de el, îl batjocoreau, sau pur și simplu zâmbeau cu dispreț. Așa a fost dus ca un miel la junghiere.

MARIA, 19 ani, logodnica lui Isaia, fiul Părintelui Mitrofan. Cu două zile înainte de măcelul Boxerilor, ea a venit la casa Părintelui Mitrofan, dorind să moară alături de familia logodnicului ei. Când Boxerii au înconjurat casa Părintelui Mitrofan în ziua de 10 iunie, ea a ajutat cu mult curaj la salvarea altora, sprijinindu-i ca aceștia să sară peste zid. Când Boxerii și soldații au dărâmat ușile și au intrat în curte, Maria i-a acuzat cu bărbăție că încălcau legea bătând oamenii fără a ține seamă de nimic. Ei n-au îndrăznit s-o omoare, ci doar i-au rănit mâna și i-au străpuns piciorul. Maria a dovedit un curaj neobișnuit și multă înțelepciune. Serghei, fiul Părintelui Mitrofan, a încercat de trei ori să o convingă să fugă și să se ascundă, dar ea a răspuns: „M-am născut lângă biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și aici voi muri”, și a

rămas lângă biserică. Curând, soldații și Boxerii au ajuns acolo, iar neînfricata femeie a fost mucenică, socotind moartea ca o călătorie spre un loc de odihnă binecuvântată.

PAVEL Wang Wenheng, în vârstă de 36 de ani. Înainte de a împlini 20 de ani, a fost numit în postul de catehet, fiindcă era cinstit, ascultător, supus și știa să vorbească frumos cu oamenii. Se înțelegea foarte bine îndeosebi cu Părintele Mitrofan. Cuvintele lui i-au pregătit pe mulți pentru necazurile care aveau să vină, dar unii erau neîncrezători în ele, spunând că el va fi primul care va apostazia. Pe 2 iunie, proprietatea sa a fost jefuită și casa i-a fost distrusă. După ce a reușit să ia câți bani a putut, Pavel a căutat să se adăpostească la rudele păgâne. Dar ei s-au purtat cu viclenie față de el: la început l-au primit, apoi, după ce i-au luat banii, l-au alungat. Pavel era muncitor, chibzuit și bun, dar în timpul prigoanei a rămas fără mâncare. Așa i-au răsplătit oamenii bunătatea. Pavel a fost mucenic în seara zilei de 10 iunie, împreună cu familia: mama lui, Ecaterina, 62 de ani; soția, Sarra, 37 de ani; fiul său, Ioan, 11 ani; fiica, Alexandra, 9 ani. Despre Pavel se spune că, înainte de a muri, s-a rugat lui